

ด่วนที่สุด
ที่ นร (กกร.)1009/1

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รับที่ 7638

วันที่ 27 ตุลาคม 2540

คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ

สำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ 10100

เวลา 16.25

48/80

2755

27 ตุลาคม

16.25

21 ตุลาคม 2540

เรื่อง แผนแม่บทพัฒนากิจการโทรคมนาคม

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0205/15139 ลงวันที่ 3 ตุลาคม 2540

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะกรรมการกลั่นกรองฝ่ายเศรษฐกิจได้กำหนดให้คณะกรรมการกำกับแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจตามเงื่อนไขของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (กฟพ.) และคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ นำแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม ไปพิจารณาในคราวเดียวกันกับโครงการแปรรูปองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย แล้วนำเสนอคณะกรรมการกลั่นกรองฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณาพร้อมกันภายใน 1 เดือน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ ได้มีการประชุมครั้งที่ 2/2540 เมื่อวันพฤหัสบดี ที่ 16 ตุลาคม 2540 และมีผลการพิจารณาในประเด็นเกี่ยวกับแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมและโครงการแปรรูปองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของกระทรวงคมนาคม

1.1 วัตถุประสงค์ของการพัฒนากิจการโทรคมนาคม

- 1) ขยายบริการโทรคมนาคมประเภทต่าง ๆ ที่ทันสมัยให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน โดยเน้นกระจายให้ทั่วถึงทุกชุมชนในระยะเวลารวดเร็วและสะดวกต่อผู้ใช้บริการ
- 2) คัดครองผู้บริโภคให้ได้รับบริการที่มีคุณภาพสูง ในระดับมาตรฐานสากลจากบริการโทรคมนาคม ซึ่งมีโครงข่ายทุกระบบเชื่อมต่อประสานเป็นระบบเดียวกันทั่วประเทศ
- 3) จัดทำโครงสร้างอัตราค่าบริการที่เหมาะสม และเป็นธรรมแก่ผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้
- 4) พัฒนากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงเสนอแนะให้ปรับปรุงกฎหมายอื่น ๆ ให้สามารถนำประโยชน์ของโทรคมนาคมและสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มที่
- 5) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรด้านโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ให้มีปริมาณและคุณภาพพอเพียงกับความต้องการ
- 6) ให้กิจการโทรคมนาคมสามารถสนับสนุนระบบการศึกษาและการให้บริการสาธารณสุขประโยชน์อื่น ๆ ของรัฐที่จะส่งประโยชน์แก่ประชาชนทุกระดับของสังคม

7) กำหนดแนวทางที่ชัดเจนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอุปกรณ์โทรคมนาคมของไทยและอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ

8) ให้มีการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนากิจการโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพ และหลีกเลี่ยงการลงทุนซ้ำซ้อนที่ไม่จำเป็น อันจะก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ

9) เพิ่มความสามารถในการพัฒนากิจการโทรคมนาคมของประเทศให้สอดคล้องและรองรับกับกระแสเศรษฐกิจโลกและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการโทรคมนาคมในภูมิภาค และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 นโยบายแนวทางและมาตรการที่สำคัญ

1) นโยบายการเปิดเสรีธุรกิจโทรคมนาคม โดยให้ยกเลิกการผูกขาดของรัฐและพัฒนาการประกอบกิจการโทรคมนาคมไปสู่สถานะการเปิดเสรีเป็นขั้นตอนในปี 2542 และพัฒนาไปสู่การเปิดเสรีในระบบโลกาภิวัตน์หลัง พ.ศ. 2549 ซึ่งประเทศไทยมีข้อผูกพันอยู่ตามข้อกำหนดขององค์การการค้าโลก

2) แนวทางการเปิดเสรี แยกเป็น

(1) ระยะก่อนกำหนดเปิดเสรี

- การขยายโทรศัพท์พื้นฐาน ให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และ การสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.) ร่วมกันขยายโทรศัพท์ท้องถิ่นและวงจรโทรศัพท์ทางไกลทั้งในประเทศและต่างประเทศ ให้เพียงพอเท่าที่จำเป็นและให้เอกชนมีส่วนร่วมดำเนินการได้ตามความเหมาะสมในลักษณะร่วมลงทุนธุรกิจ
- การขยายโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบท ให้ ทศท. เร่งรัดติดตั้งโทรศัพท์สาธารณะทางไกลชนบทให้ครบทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ โดยให้มีเลขหมายเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3 เลขหมายในแต่ละหมู่บ้าน ให้แล้วเสร็จภายในปี 2541 และปรับปรุงที่มีอยู่เดิมให้รับความต้องการด้วย
- การปรับปรุงการแข่งขันบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ ให้ ทศท. และ กสท. ร่วมกันดำเนินการให้มีบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในย่านความถี่ใหม่ โดยกระทรวงคมนาคมอาจมีส่วนในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และข้อกำหนดต่าง ๆ ที่จะให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการ
- การเพิ่มการแข่งขันบริการโทรคมนาคมอื่น ๆ ให้ ทศท. และ กสท. ร่วมกันให้บริการโทรคมนาคมมูลค่าเสริมอื่น ๆ เช่น โทรศัพท์ติดตามตัว โทรศัพท์สาธารณะแบบใช้บัตร โทรศัพท์ข้อมูลเสียง และอาจให้เอกชนเข้าร่วมดำเนินการได้ ตามหลักการเช่นเดียวกับบริการโทรศัพท์พื้นฐาน
- การแปรรูปร่วมการงานต่าง ๆ ให้มีการเจรจาระหว่างกระทรวงคมนาคม กรมไปรษณีย์โทรเลข ทศท. และ กสท. กับบริษัทเอกชน เพื่อแปรรูปให้บริษัทเอกชนต่าง ๆ รวมทั้ง ทศท. และ กสท. (ซึ่งจะแปรสภาพเป็นบริษัทจำกัด) สามารถแข่งขันกันได้อย่างเป็นธรรม

(2) ระยะหลังเปิดเสรี

แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ กำหนดประเภทของบริการ และผู้ประกอบการกิจการโทรคมนาคม เป็นดังนี้

- **ประเภทของบริการโทรคมนาคม** แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ

- บริการโทรคมนาคมพื้นฐาน (Basic Services)
- บริการโทรคมนาคมมูลค่าเสริม (Value Added Services)
- บริการโทรคมนาคมเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)
- บริการพหุสื่อ (Multi - media)

ทั้งนี้ ในแต่ละประเภท กระทรวงคมนาคมหรือคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) องค์การกำกับดูแลที่จะจัดตั้งขึ้นจะเป็นผู้กำหนดลักษณะ ชนิด และเงื่อนไขก่อนกำหนดการเปิดแข่งขันเสรี ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีเงื่อนไขเฉพาะตัวตามที่ กสช. กำหนด

- **ประเภทของผู้ประกอบการ** แบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

- ผู้ให้บริการโทรคมนาคม (Service Provider)
- ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม (Network Provider)
- ผู้ให้บริการทั้งบริการโครงข่ายโทรคมนาคมและบริการโทรคมนาคมพร้อมกัน (Net and Service Provider) ซึ่งแต่ละประเภทจะมีเงื่อนไขในการรับใบอนุญาตเฉพาะประเภท

3) หลักเกณฑ์การเปิดเสรีธุรกิจโทรคมนาคม ให้คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) กำหนดกฎเกณฑ์ กติกา ระเบียบ ข้อบังคับในการแข่งขันให้สามารถแข่งขันกันได้อย่างเท่าเทียมกัน ส่วนจำนวนผู้ให้บริการแต่ละประเภทให้เป็นไปตามที่ กสช. กำหนด หากจำเป็น

4) การแข่งขันการให้บริการ กำหนดให้เอกชนเข้ามาแข่งขันได้ทันทีเมื่อเปิดแข่งขันเสรี โดยไม่จำเป็นต้องมีระยะเวลาคุ้มครองกิจการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยและการสื่อสารแห่งประเทศไทย

5) การแปรรูปองค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) และการสื่อสารแห่งประเทศไทย (กสท.)

(1) ให้กระทรวงคมนาคมและกระทรวงการคลัง ร่วมกันจัดตั้งบริษัทมหาชน (Holding Company) ระหว่าง ทศท. กับ กสท. ก่อนแปรรูปเป็นบริษัทจำกัด โดยรัฐถือหุ้นทั้งหมด

(2) แปรรูป ทศท. เป็นบริษัท ทศท. จำกัด และ กสท. เป็นบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด และบริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด ทั้งนี้ ให้บริษัทมหาชนเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัททั้งสาม ซึ่งยังคงสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจซึ่งรัฐถือหุ้นทั้งหมด

(3) ให้บริษัท ทศท. จำกัด และบริษัท กสท. โทรคมนาคม จำกัด หาพันธมิตรร่วมทุน (Strategic Partner) เข้ามาถือหุ้นในแต่ละบริษัทไม่เกินร้อยละ 25 ผู้ลงทุนเฉพาะราย (Private Placement) เข้ามาถือหุ้นรวมไม่เกินร้อยละ 22 โดยรายใดรายหนึ่งถือหุ้นได้ไม่เกินร้อยละ 5 และให้แต่ละบริษัทจัดสรรหุ้นให้แก่ผู้ปฏิบัติงานเดิมของ ทศท. และ กสท. ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ทั้งนี้ ให้รัฐมีสัดส่วนการถือหุ้นในแต่ละบริษัทต่ำกว่าร้อยละ 50 เพื่อให้บริษัททั้งสองมีสถานะภาพเป็นบริษัทเอกชนจำกัด

(4) สำหรับบริษัท กสท. ไปรษณีย์ จำกัด ยังคงให้รัฐถือหุ้นทั้งหมดจนกว่าจะสามารถแปรสภาพเป็นบริษัทเอกชน จำกัด ได้ในเวลาที่เหมาะสม

6) บทบาทขององค์กรกำกับดูแล

- (1) กระทรวงคมนาคมรับผิดชอบในการกำหนดนโยบายระดับชาติ
- (2) คณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) รับผิดชอบการกำกับดูแลผู้ประกอบการและคุ้มครองผู้ใช้บริการ
- (3) กสช. คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรับผิดชอบการอนุญาตให้ผู้ประกอบการธุรกิจโทรคมนาคม ตามความสำคัญ ลักษณะประเภทของบริการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย
- (4) กรมไปรษณีย์โทรเลข ให้คงสถานะและอำนาจหน้าที่เช่นเดิม รับผิดชอบการบริหารความถี่วิทยุ และงานที่เกี่ยวข้องตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. 2498

7) อื่น ๆ

แผนแม่บทฯ ฉบับนี้ ได้กำหนดนโยบายที่สำคัญอื่น ๆ รวมทั้งมาตรการที่ควรดำเนินการไว้ด้วย ได้แก่

- (1) การพัฒนาทรัพยากรบุคคล
- (2) การพัฒนากฎหมายโทรคมนาคมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- (3) การค้นคว้าวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมโทรคมนาคม
- (4) การคุ้มครองผู้บริโภค
- (5) การเพิ่มบทบาทภาคเอกชน
- (6) การแยกกิจการไปรษณีย์ออกจากกิจการโทรคมนาคมของ กสท.
- (7) การกำหนดโครงสร้างอัตราค่าบริการ
- (8) การรองรับเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์และพหุสื่อ
- (9) การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการโทรคมนาคมในภูมิภาค

(รายละเอียดแผนแม่บทฯ ฉบับเดือนกรกฎาคม 2540 ปรากฏตามเอกสารแนบ 1)

2. ผลการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณาแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคม และโครงการแปรสภาพองค์กรโทรศัพท์แห่งประเทศไทยแล้ว มีมติ ดังนี้

2.1 เห็นชอบแผนแม่บทการพัฒนากิจการโทรคมนาคมตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ โดยให้ปรับรูปแบบการจัดตั้งบริษัทรวมทุน (Holding Company) ที่ให้กระทรวงคมนาคมและกระทรวงการคลังร่วมกันถือหุ้น เป็นให้กระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมดแต่เพียงผู้เดียว และให้กระทรวงคมนาคมในฐานะกระทรวงเจ้าสังกัดรับผิดชอบด้านนโยบายและการดำเนินการ

2.2 ให้กระทรวงคมนาคมรับไปดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) โดยเร็วเพื่อให้องค์กรและคณะกรรมการดังกล่าว มีความเข้มแข็ง มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ก่อนการเปิดเสรี เพื่อจะได้สามารถดูแลผลประโยชน์ของส่วนรวมและของผู้ใช้บริการได้อย่างแท้จริง

2.3 เนื่องจากการจัดตั้งคณะกรรมการการสื่อสารแห่งชาติ (กสช.) เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสูง จึงให้กระทรวงคมนาคมดำเนินการโดยอาศัยหลักเกณฑ์ ต่อไปนี้

- 1) ให้ กสช. เป็นองค์กรที่มีความเป็นอิสระและเป็นกลางมากที่สุด เนื่องจากองค์กรนี้จะมิบทบาทในการกำกับดูแลให้ระบบโทรคมนาคมของประเทศ ดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสร้างความเป็นธรรมกับผู้ให้บริการและผู้ใช้บริการ
- 2) การคัดเลือกบุคลากรที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการจะต้องมีความรอบคอบ มีระบบที่ชัดเจน โปร่งใส และให้มีการรับรู้และยอมรับอย่างกว้างขวาง
- 3) คุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นกรรมการจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเป็นกลางมากที่สุด รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป
- 4) การระบุนโยบายการแต่งตั้งและถอดถอนประธาน และเลขาธิการ กสช. จะต้องมีความชัดเจนเพื่อให้เกิดความโปร่งใส

2.4 ในหลักการนั้น บทบาทหน้าที่ของ กสช. ควรกำกับ ดูแล บริหารงานด้านความถี่วิทยุที่กรมไปรษณีย์โทรเลข ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันด้วย เพื่อจะได้มีองค์กรกลางที่เป็นอิสระ ดูแลเพียงแห่งเดียว และเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 40 ด้วย อย่างไรก็ตาม ในเรื่องนี้ ให้กระทรวงคมนาคมหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้เกิดความชัดเจน

2.5 เห็นชอบในหลักการให้มีการแปรสัญญาสัมปทานระหว่าง ทศท. และ กสท. กับเอกชน โดยให้กระทรวงคมนาคมร่วมกับกระทรวงการคลังและที่ปรึกษาทางการเงินเอกชน พิจารณาเลือกใช้รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมมากที่สุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำผลการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ เสนอให้คณะ

~~กรรมการกลั่นกรองฝ่ายเศรษฐกิจพิจารณาในวันจันทร์ ที่ 27 ตุลาคม 2540 ด้วย~~

รัฐมนตรี รัฐบาล ฯพณฯ พลเอกสุชาติ ชินวัตร

ขอแสดงความนับถือ

พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร).

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ

กองประสานความร่วมมือภาคีรัฐบาลและเอกชน

โทร. 282-8735 - 6

โทรสาร 282-8735